

مدرسۀ حقوق

اینچی قسم

—

حکمت حقوق

منیف یاشا حضرتلىرىنىڭ تقرىر سامىلەندىن مكتب حقوق
شاھانە شاگىردانىنىڭ ثابت افدى قىليه ضبط و تحریر
ايدىشىدۇر

اخطرار مخصوص

متن مقامىنده اولان عبارەلر شو () اشارتلار دروستە ئىشىدۇر.

oooooooooooo

معارف نظارت جىلەسنىڭ رخصتىلە طبع او ئىشىدۇر

استانبول

(ا.ق. تۈزلىيان) — ادارە شىركەت مرتىبىيە باب ئالى جادەسىنە تۈمىز و ۳۴

اولوب علوم و فنون و صنایعک بتکرار احیانی زمانی اولق حیثیته دور تجدد و دور احیا La renaissance نامی الان دورک ابتداسدن) صکرهک صورت ترقیستی و زمانزده نقدر اهمیتی اولدینی و صفت کاشته (La caractère) سی نهایدوکنی کوستره.

۳۹۸ — فصل ثانی بو علمدهک مذاهب Les doctrines (مالک و طرق) مختلفدن و بونلردن هر برینک له و عاینهند سویلان شیلدن و بونلرک اک مهملینک وبخصوص عصر مزدهه اک زیاده تأثیری کوریلان واک زیاده معتر و معتمد عليه اولان مذهبک تحقیق و تدقیقندن بحث ایدر.

بو فصلاده موضوع بحث اولان مذاهیدن بری ده قومونیزم و سوسیالیزم Le communisme مذهبی درکه بزده اشتراکیون مذهبی دیو تعییر اولنقدهدر. بومذهب اربابی انسانلرک بر طاقی حالت بیسر و سعادتده و دیکر طاقیده فقر و ضرورت ایچنده یشادقلرخی کوروب بوبایده مساوات حصولی ارزو ایدرلر؛ بومذهبک بطاطی ظاهر ایکن برچوق علا بوكا ذاهب اولمنش وبالطبع فقرا طاقیده طرفدار کورنمشد؛ اشته حکمت حقوق بو مذهبک اسباب و کیفیت ظهورندن و بونک بطاطاندن و قابل اجرا اولدیندن بحث ایدر.

ولی نعمت ییتمز پادشاه تبعه پرور اقدمن حضرتلرینک سایه هاوایه خلاقپناهیلرنده بزده هر فرد بر مسکن و مأواهه مالک.

وحاله کوره بر طریق کبه سالک اولدیندن ممالك شاهانه به بو کی مذاهب باطله فرصتیاب دخول اوله من، اما اوروپاده وخصوصاً انگلترده بولیه دکلدر، اواسط ناس پکده یوق کیده، بر طاقی ادمیل واردکه هر برینک کونده بیکلرجه التون ایرادی و میونله دونم اراضیی اولوب عالی سرایله و ذاتلرینه مخصوص واپورله فریج و فخور ذوق وصفاً ایله تدویر صحایف ایام ولیالی ایدر؛ و بولیه بر صاحب ثروت وقدرته مقابل اونه طرفده بیکلرجه بخارکان کوریلورکه یه جک ائمکی و حتی یتاجق یری اولمده یچون برمقتضای اقلیم ضیای شمس و حرارت لازمه دن هان محروم اولان او کلیش جاده لرده کیجهلی کونزلی سفیل و سرکردن طولا شور طور رده آجائقدن و صفوقدن تاف او له جنی و حتی کندوسنی نهره ایه جنی وقت بیله حائی سؤال ایده جک بر مرد حیتی شعاره تصادف ایده من؛ چونکه بولیه یرلرده هر کس کندی ایشیله (ولوکه ذوق و صفادن عبارت اولسون) مشغول اولدیندن فقرایه باقز، کان طوفانده قالشی کی ایشنه قوشاره، او اصیزه ده برسی کیفی سؤال ایده جک و حتی سلام ویره جک اولسه جانی صیقار. اشته اشتراکیون طرفکیوانی اصل بوکی حالاتی نظر مطالعه الهرق «هې انسانلر قرنداش یعنی حضرت ادم و حوا اولادی اولدینی حالده برآمدک ملیونله مالک اولمی و اوته طرفده ملیونله ادمیلک بر قارش طوبراغه و حتی بر لقمه ائمکه حسر کش اشتیاق بولتسی کی مناسبتر

مساویز لقرک بنی ادم ییشنه حکم سورمی مخضا انسانلرک نقصان و قصورلرندن اولدیندن بومساواتسزلئی فالدیروبده هپز بر حالده یشاپللم « دیرل . واقعاً مصیت پک بیوک مصیبدر ؛ لکن اشتراکیونک بولدقلری چاره طوغزی دکل در ؛ بوکا بشقه بر چاره بوللیدر، علم ثروت علماسی بونک اهمیتی اکلامشار و بوابده کتابلر یازمشلر و حکومتلرده بوکا چاره ارامشلردر ، لکن هنوز بر چاره مفید و صحیح بولنه مامشدر ؛ هله اشتراکیونک بولدقلری چاره بو مصیته چاره دکل در . چونکه هر کس کندوسی ایچون جالیشور ، اکر ثمره سعی وغیرتی ایله یالکز کندوسی مستفید اوبلیوبده بوکا بشقلریده مشارک اولق لازم کاسه کمنه جالیشور ، او حالده بر طاق خلقک ثمره سعیتی عامه از وقت ایچنده استهلاک آیدرک هیسی فقیر اولور، شدی ایسه بر مقدار زنکن واردر ؛ دیمک اولورکه اشتراکیونک چاره مصیتی تخفیف بیله ایتمیوب بالعکس تزیید ایدر . الحاصل بر ادبی چالشدریوب زنکن ایمک ایستینیور ایسه اول آهدک ثمره سعی وغیرتی کندوسنه واولاد وعیالیه دیلیدیکی ادمله مخصر و مخصوص او له چغنه دائر کندوسنه تأمینات لازمه ویرلیدر ؛ یوقسه عموم خالق قراندیفع عمومه مخصوص بر محملده جمع ایدیابوده اورادن هر کسنه سویا تقسیم او لئسی کب تدایر باطله بیه مراجعت او لئق لازم کاسه خالق بطالت و عطالت طریقلرینه تسلک ایدر وجهانده خراب اولور .

خلاصه کلام بومذهب باطل قواعدینک تطبيق واجراسی فقر وفاقه بی تعمیدن بشقه برشی استاج ایمز .

ج ٤٠ - فصل ثالث حقوقک علی العموم حکمه متعلق اولان اساسلرندن (مثلاً حقوق لفظک و جدا بجهه و لسانجه معنالرندن) وعلى العموم انسانک طیعتندن و ماحلخ لاهنند واحتیاجنک اصوللرندن وحیاتنک خیر مقصدلرندن) بحث ایدر . بزم قسم عمومیدن او له رق (باب اوله) بیان ایتدیکمز شیلرک کافھسی اشبو فصل ثالث محتویاتندن برنبذه دیمکدر .

ج ٤١ - فصل رابع حقوق قواعدینی تعین و تخصیص ایدر یعنی حقوقک بعض قواعد مهمه سنی تعین و بو قاعده لردن شو تتجهل چیقار دیو انلرک نتایج مهمه سنی مثلاً حیات انسانیه نک بقاسی وانتظام وسعادتی یعنی بر نظام وسعادت حال بولئسی حقوق او زریته مبنی اولدینه انتاج و تیین ایدر و علم حقوق ایله علم اخلاق ییشنه کی حدود و فرقدن و بونلر ییشنه اولان مناسباتندن وحقوقک عدالت الهیه اولدیندن بحث ایدر .

ج ٤٢ - فصل خامس حقوق وعاداتک وقانونلرک خواصندن وعلى العموم ماخذلرندن وحقوق فک موضوعلردن و حقوق نه مقوله اشخاصه تعلق ایتدیکندن وحقوقک ماخذ و مقصدلری اعتباریه انواعندن بحث ایدر ؛ برده حقوق بویله ایکی به تقسیم او لو بوده بزیه حقوق فطریه Des droits primitifs و دیگریه حقوق مستبطة ياخود مستحبه Des droits dérivés دیسلدیکندن